

Noordse vleermuis

Eptesicus nilssonii

De noordse vleermuis heeft lange, donkerbruine vacht-haren op de rug met opvallend goudkleurige uiteinden. De buik is grauwbruin en het gezicht, oren en vlieghuid zijn donkerbruin. De oren zijn vrij klein en afgerond en hebben elk vijf duidelijke dwarsplooien. Net als bij de andere *Eptesicus*-soorten steken de staartwervels 4 mm buiten de staartvlieghuid. Met een kop-romplengte tot 64 mm, een spanwijdte tot 28 cm en een gewicht tot 17,5 g is de soort kleiner dan de laatvlieger (SCHÖBER & GRIMMBERGER 1998). Het echolocatiegeluid lijkt op dat van de laatvlieger maar is wat sneller.

Leefomgeving

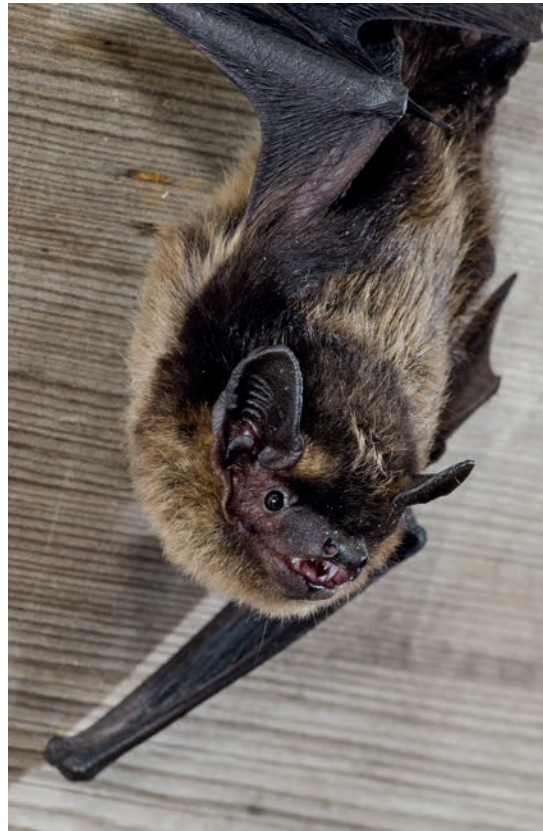
Noordse vleermuizen lijken een voorkeur te hebben voor bos in berg- en heuvelland. In Noord-Europa worden ze echter ook in laagland aangetroffen. Noordse vleermuizen jagen doorgaans in halfopen terrein, vaak boven water, en worden ook vaak rond straatlantaarns aangetroffen (DIETZ ET AL. 2011). De meeste verblijfplaatsen worden gevonden achter gevelbetimmering van houten huizen, maar ook tussen wandbekleding en onder dakpannen. 's Winters worden uiteenlopende schuilplaatsen benut, zoals grotten, mijngangen en steenhopen (DIETZ ET AL. 2011).

Voedsel

De noordse vleermuis is een opportunistische jager. Op het menu staan onder meer kevers, muggen en vliegen, schietmotten en vlinders. Vanwege het grote verspreidingsgebied is het menu erg gevarieerd (RYDELL 1986).

Areaal

De noordse vleermuis is de enige vleermuissoort die ook ten noorden van de poolcirkel wordt waargenomen; in Scandinavië en de Baltische staten is de soort wijdverspreid. In Oost- en Midden-Europa wordt hij vooral in de hoger gelegen gebieden aangetroffen. Het is een standssoort (DIETZ ET AL. 2011), hoewel hij met name in het najaar ook waargenomen wordt op eilanden in het zuidwesten van Noorwegen die meer dan 10 km voor de kust liggen, terwijl de soort daar in de zomer afwezig is (AHLÉN ET AL. 2009, MICHAELSEN 2011). Noordse vleermuizen worden incidenteel gevonden op platforms in het Nederlandse deel van de Noordzee (BOSHAMER & BEKKER 2008).

Noordse vleermuis.
Foto: Jeroen van der Kooij.
Northern bat.

Voorkomen in Nederland

Periode 1989-2012

In Nederland is de noordse vleermuis drie keer waargenomen. Op 25 september 1993 werd een exemplaar gemeld van het gasproductieplatform Placid Oil Int. K12 Bravo in de Noordzee ten noordwesten van Den Helder (53°20'NB 03°53'OL), op 9 juni 1998 één op een ander platform op 80 km ten zuidwesten van Den Helder (52°30'NB 03°43'OL), en op 17 juni 2003 werd bij Leusden (UT) een mannetje gevonden (BOSHAMER 1993, 1998, BOSHAMER & BEKKER 2008).

Verandering in verspreiding en aantallen

De noordse vleermuis komt alleen voor als dwaalgast in Nederland.

Bedreiging en beschermende maatregelen

Noordse vleermuizen worden soms slachtoffer van windmolens. Dit is tot op heden vooral het geval in Zweden en Finland, waar de soort relatief algemeen is (EUROBATS 2013). In Saksen in Duitsland is in ieder geval één noordse vleermuis bekend als slachtoffer van een windmolen (DÜRR 2007).

Jan Boshamer

SUMMARY

Northern bat *Eptesicus nilssonii*

The northern bat is a rare vagrant in the Netherlands. It has been spotted only three times. Two sightings were on an oil platform in the North Sea, in 1993 and in 1998. In 2003, a northern bat was found near Utrecht.